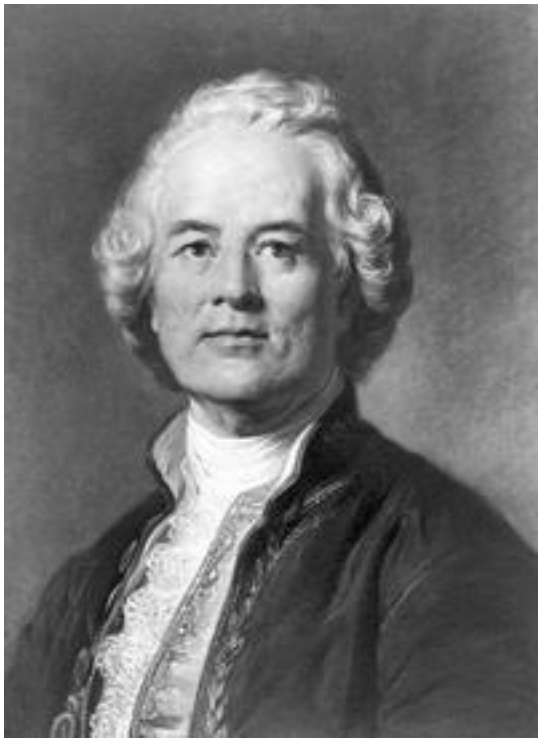
ҐЛЮК
Крістоф Віллібальд
(1714 – 1787)

Народився в Ерасбасі (Баварія). В 13 років вступив до єзуїтської колегії в чеському місті Комотау, де провчився 6 років і співав у хорі шкільної церкви. В ці роки Ґлюк оволодів грецькою та латиною, ознайомився з античною літературою й поезією, що в класичну епоху було необхідно оперному композиторові, адже оперне мистецтво ґрунтувалося переважно на античній тематиці.
В 1746 році Ґлюк переїжджає до Лондона, де створює опери-серіа "Артамена" й "Падіння гігантів".
Наступний важливий період у творчій діяльності Ґлюка пов'язаний з роботою в області французької комічної опери для французького театру у Відні, куди він переїхав після перебування в ряді інших країн.
5 жовтня 1762 року у Відні було поставлено оперу "Орфей" Ґлюка на текст Кальцабіджі. Ця опера вважається початком оперно-реформаторської діяльності композитора. Через п'ять років після "Орфея", 16 грудня 1767 року у Відні відбулася перша постановка опери Ґлюка "Альцеста". В ній він ще більш послідовно, ніж в "Орфеї" втілив свої музично-драматичні принципи. Живучи й працюючи в 60-і роки у Відні, Ґлюк відбив у своїй творчості особливості складного в цей період віденського класичного стилю.
У квітні 1774 року в Парижі відбулася перша постановка нової опери Ґлюка "Іфігенія в Авліді", французьке лібрето якої написав Дю Рулле за однойменною трагедією Расіна. Ця постановка викликала бурхливу реакцію в музичному світі.

Художні принципи Ґлюка мали різноманітні джерела й сформувалися в результаті нового трактування гуманізму античної грецької трагедії (Евріпід). Велику роль у підготовці оперної реформи Ґлюка зіграли ідеї французьких енциклопедистів (особливо Д. Дідро і Ж. Ж. Руссо) і німецьких просвітителів (І. І. Вінкельман, Г. Е. Лессінг), образи тогочасної літератури (Ф. Г. Клопшток). Свої музично-естетичні погляди Ґлюк виклав у передмовах до опер "Альцеста", "Парис і Єлєна", до паризької редакції опери "Орфей і Еврідіка", а також у ряді опублікованих листів, у т.ч. до академіка Ж. Б. Сюару (1777). Вирішальним для творчості Ґлюка стало спілкування з італійськими прихильниками опери-серіа – інтендантом Віденської палацової опери графом Дж. Дураццо та Р. Кальцабіджі, італійським поетом і драматургом, лібретистом опер "Орфей і Еврідіка", "Альцеста", "Парис і Єлєна".
Діяльність Ґлюка і Кальцабіджі була спрямована проти схематизму лібрето, стандартності форм. Ґлюк і його лібретист прагнули й високої ідейності, до вираження в опері «сильних пристрастей», простоти й правдивості художніх образів. Ґлюк вбачав мету музики в тому, щоб «супроводжувати поезію, підсилювати вираження почуттів і надавати великий інтерес сценічним ситуаціям». Підвищуючи драматургічне значення музики, Ґлюк прагнув до органічної єдності всіх компонентів опери. Постановка в Парижі опер Ґлюка викликала запеклу боротьбу думок. Проти Ґлюка виступили прихильники французької опери (що сформувалася у творчості **Ж. Б. Люллі**, **Ж. Ф. Рамо**) і прихильники італійської опери (представленої Н. Йоммеллі, А. Саккіні, **Н. Піччінні**). Приїзд Н. Піччінні до Парижа (1776), який був спеціально запрошений супротивниками Ґлюка, став початком «війни ґлюкістів і піччінністів», що в умовах 70-х р. 18 ст була віддзеркаленням загостреної ідеологічної боротьби у Франції. Ця боротьба мала ряд аспектів: суперечки про «перевагу» італійської або французької опери, про національну своєрідність французької музики, про закони оперного мистецтва, які нібито «порушив» Ґлюк. У боротьбі з «піччінністами» перемогу одержав Ґлюк. Вплив його «оперної революції» випробував у своїй творчості і сам Н.Піччінні.

К.В.Ґлюк є автором 107 опер, серед яких найвідоміші – «Орфей і Еврідіка», «Альцеста», «Іфігенія в Тавриді». Ці твори характеризуються глибоким ідейним змістом, прагненням до вираження сильних почуттів, людяністю, сполученням піднесеної простоти й монументальності, трагічного пафосу і ліризму. Головним досягненням композитора стало підпорядкування всіх засобів виразності оперного спектаклю єдиному драматургічному задуму. Прагнучи перебороти номерну структуру опери, Ґлюк поєднував окремі епізоди опери у більш ланцюги, сполучені єдиним драматичним розвитком, підсилював у речитативних епізодах декламаційну виразність, в аріях відмовився від зовнішньої віртуозності, значно драматизував і підвищив роль хору й оркестру. По-новому трактував композитор і увертюру, розцінюючи її як "вступний огляд змісту" (особливо показова в цьому змісті увертюра до "Іфігенії в Авліді").
Ґлюк створив класичний тип музичної драми. Він передбачив ряд важливих рис наступного часу – інтонації епохи Великої французької революції і деякі елементи музичного романтизму. Він вплинув на творчість **Л. Керубіні**, **Г. Спонтіні**, **Л. ван Бетховена**, а потім **Г. Берліоза, Ф. Ліста**

особливо –
Р. Вагнера
.

На честь Крістофа Ґлюка названо кратер на планеті Меркурій.

WIKI